

препаратах КБД і продуктах харчування, виготовлених на основі олійної сировини методом рідинно-рідинної екстракції, було визначено, що методика рідинно-рідинної екстракції із застосуванням метилату натрію є перспективною для якісного та кількісного визначення канабіноїдів (зокрема КБД і ТГК) у таких препаратах і продуктах харчування.

Дослідження також довело, що цей метод відрізняється досить великою кількістю соєк-стативних речовин, які виявляються на хро-матограмах, але ці речовини не заважають га-зо-хроматографічному якісному та кількісному визначенню канабіноїдів (зокрема, КБД і ТГК). Визначено межу детектування методу (2 мг/1 г). Умовою використання є подальше дослідження з метою визначення межі кількісного виявлення ТГК та КБД (*LOQ*), що необхідно для подальшої сертифікації препаратів і продуктів харчування, виготовлених на основі КБД з використанням олійної сировини.

Перелік джерел посилання

1. Шкурдода С. В., Солодовнік Т. В., Пасіч-ник В. В., Король К. П., Шинкаренко Д. Ю. Методики визначення вмісту дельта-9

тетрагідроканабінолу в насінні конопель методом газової хроматографії: аналіз і на-укове обґрунтування. *Вісник Черкаського державного технологічного університету*. 2021. № 1. С. 173—182. DOI: 10.24025/2306-4412.1.2021.230000 (дата звернення: 10.03.2023).

2. Aizpurua-Olaizola O., Soydaner U., Öztürk E., Schibano D., Simsir Y., Navarro P., Etxebarria N., Usobiaga A. Evolution of the Cannabinoid and Terpene Content during the Growth of Cannabis sativa Plants from Different Chemotypes. *Journal of Natural Products*. 1964. V. 79. № 2. P. 324—331. DOI: 10.1021/acs.jnatprod.5b00949 (дата звернення: 10.03.2023).
3. Iffland K., Grotenhermen F. An Update on Safety and Side Effects of Cannabidiol: A Review of Clinical Data and Relevant Animal Studies. *Cannabis Cannabinoid Res: journal*. 2017. Vol. 2. No. 1. P. 139—154.
4. Жиры животные и растительные и масла. Газовая хроматография метиловых эфиров жирных кислот. Часть 2. Приготовление метиловых эфиров жирных кислот: ДСТУ EN ISO 12966-2:2019 (EN ISO 12966-2:2017, IDT; ISO 12966-2:2017, IDT). Київ, 2017.

Проблемні питання судової експертизи землевпорядної документації в сучасних умовах планування використання земель

Анна Штерндок,

ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса», м. Харків, Україна, e-mail: Anny13438381@gmail.com

Розглянуто сутність зв'язку питань містобудування і землеустрою з урахуванням змін законодавства в судовій експертизі.

Ключові слова: містобудування; землеустрій; судова експертиза; земля; землевпорядна документація.

Challenging issues of forensic examination of land use documentation in current conditions of land-use planning

Anna Shterndok

The essence of connection between issues of urban planning and land management is considered, taking into account amendments in forensic science legislation.

Keywords: urban planning, land management, forensic examination, land, land use documentation.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» від 17.06.2020 р. № 711-IX змінив ключові підходи до розуміння сутності та місця землевпорядкування у системі просторового планування територій України. Закон врегульовує визначення меж громад, комплексне просторове планування територій громад, усунення

необхідності виготовлення декількох видів містобудівної та землевпорядної документації, урегулювання питань погодження, формування електронної картографічної основи планування територій, забезпечення реального зв'язку між планами соціально-економічного розвитку та документацією з просторового планування та забезпечення прозорості шляхом громадських

обговорень та ін. Найвизначнішим є те, що згідно з цим законом вітчизняний землеустрій інтегрується в систему просторового планування, що призводить до переосмислення ролі та завдань землеустрою в сучасних умовах.

Останнім часом у наукових працях і нормативних документах дедалі частіше наголошується на спільному природному походженні та сутності процесів містобудування і землеустрою, а також доцільності їх подальшої взаємної інтеграції з метою забезпечення принципів сталого розвитку. Питанням формування вітчизняних теоретико-методологічних положень землеустрою в системі просторового планування приділили увагу такі науковці, як А. Третяк, В. Шипулін, А. Мартин, О. Дорош, Ю. Палеа, Т. Прядка та ін. Специфічні властивості землі, що беззаперечно роблять її унікальним об'єктом, створюють передумови дискусії стосовно того, яке планування — землевпорядне чи містобудівне — є первинним і має переважати під час ухвалення управлінських рішень.

Поява оновленого нормативно-правового забезпечення землеустрою формує нові виклики, зокрема у галузі земельно-технічних досліджень судових експертів. Суттєвий вплив на формування остаточних висновків щодо окремих питань, що стосуються відповідності землевпорядної документації вимогам чинних нормативно-правових актів, здійснює наявність затвердженої в установленому порядку містобудівної документації. Це пов'язано з тим, що на сьогодні більшість чинних видів містобудівної документації (наприклад, комплексний план просторового розвитку територіальної громади, генеральний план, детальний план території) є водночас містобудівною документацією і документацією із землеустрою. Майже кожна містобудівна документація, яку сьогодні розробляють, містить невід'ємну землевпорядну складову, що безпосередньо впливає на проєктні рішення та подальші дослідження для визначення їх окремих правових аспектів.

Сучасні особливості містобудівної документації, що впливають на формування землеволодіння і землекористувань:

- розмір прибережних захисних смуг у межах населених пунктів визначають згідно з комплексними планами просторового розвитку територій територіальних громад та іншою містобудівною документацією. (ч. 7 ст. 88 Водного кодексу України);

- категорію земель і вид цільового призначення земельної ділянки визначають у межах відповідного виду функціонального призначення території, передбаченого затвердженим комплексним планом просторового розвитку території територіальної громади або генеральним планом населеного пункту (ст. 20 Земельного кодексу України);
- обмеження у використанні земель у сфері забудови встановлюють певні види містобудівної документації на місцевому рівні (ст. 111 Земельного кодексу України);
- примусове відчуження земельних ділянок із мотивів суспільної необхідності (зокрема відомості про межі територій, до складу яких належать земельні ділянки, необхідні для розміщення об'єктів, щодо яких відповідно до закону може здійснюватися примусове відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності) зазначають у комплексних планах просторового розвитку територій територіальних громад, генеральних планах населених пунктів, детальних планах території щодо яких застосовують відповідні обмеження (ст. 147 Земельного кодексу України).

Не слід недооцінювати зворотний вплив затверджених в установленому законом порядку землевпорядних рішень на формування містобудівної документації. Відповідно до ст. 16 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» містобудівну документацію на місцевому рівні розробляють із урахуванням відомостей Державного земельного кадастру на актуалізованій картографічній основі в цифровій формі в державній системі координат у формі електронних документів, що містять базові й тематичні геопросторові дані. Натомість Державний земельний кадастр містить дані, сформовані за результатами проведення землевпорядних робіт.

Окрім взаємного впливу також доцільно наголосити на взаємозамінності окремих видів землевпорядної документації містобудівною: так, відповідно до п. 18 ст. 17 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» у разі затвердження в установленому цим Законом порядку генерального плану населеного пункту не розробляють:

- схему землеустрою і техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель адміністративно-територіальної одиниці на територію відповідного населеного пункту;

- проєкт землеустрою щодо впорядкування території відповідного населеного пункту;
- плани земельно-господарського устрою території відповідного населеного пункту;
- проєкти землеустрою щодо впорядкування територій для містобудівних потреб;
- проєкти землеустрою щодо організації й встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмежень у використанні земель та їх режимоутворювальних об'єктів.

Окремої уваги заслуговують проблеми судової експертизи оновлених видів містобудівної документації як комплексного документу, а також їх окремих складових. Така документація містить різнопланові рішення, а також передбачає значну складність досліджень, пов'язаних зі значними обсягами вихідних даних та обробки геопросторової інформації, необхідністю застосування спеціального програмного забезпечення, а також значним соціально-економічним та екологічним впливом проєктних рішень, що розробляються.

Отже, у поточних умовах під час проведення досліджень землевпорядної документації дедалі важливішої ролі набуває її відповідність затвердженим положенням містобудівної документації, що на сьогодні є однією сукупною системою планувальних нормативів використання для певної території, такий вплив у подальшому підсилюватиметься. Це вимагає наявності нових знань і навичок із суміжних галузей для експертів-землевпорядників, додаткових вихідних даних у вигляді наборів геопросторових даних, картографічної основи та інших матеріалів містобудівної документації, а також програмних засобів для ефективної роботи з наведеною інформацією.

Перелік джерел посилання

1. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> (дата звернення: 25.02.2023).
2. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 25.02.2023).
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель : Закон України від 17.06.2020 р. № 711-IX (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-20#Text> (дата звернення: 25.02.2023).
4. Водний кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр#Text> (дата звернення: 25.02.2023).
5. Yathenko V. O., Korotkova T. M. The spatial planning as instrument of management development of the in-plant systems of settlement is in Ukraine. *Science and Education a New Dimension*. 2020. Vol. VIII (238). No. 29. P. 23—26. DOI: 10.31174/send-nt2020-238viii29-04 (дата звернення: 25.02.2023).
6. Ігнатенко І. В. Просторове планування як інструмент управління територіальним розвитком громади: правові аспекти. *Право і Суспільство*. 2022. № 3.
7. Територіально-просторове планування землекористування: навч. посіб. / за заг. ред. професора А. М. Третяка. Біла Церква, 2022. 168 с.
8. Третяк А. М., Третяк В. М., Прядка Т. М. та ін. Філософія зонування земель в Україні в контексті територіально-просторового планування землекористування територіальних громад. *Економіка та держава*. 2022. № 4. С. 13—19. DOI: 10.32702/2306-6806.2022.4.13 (дата звернення: 25.02.2023).